

Una de les principals reivindicacions de la societat civil dels Països Catalans ha estat, sense cap mena de dubte, la qualitat ambiental del territori i l'assoliment d'una societat més sostenible. Fruit de l'esforç i treball de les entitats, col·lectius i plataformes ecologistes, amb el suport molt sovint de científics compromesos de reconeguda vàlua, les institucions, i fins i tot els grans partits polítics, han anat sempre a remolc de les reivindicacions impulsades pel ric teixit associatiu, fins al punt de veure's obligats a incorporar en el seu discurs polític, amb diferents graus de convenciment i molt sovint a contracor, la paraula sostenibilitat.

Des de les administracions, s'ha prioritzat l'economia per damunt dels valors ambientals del territori i no s'ha tingut en compte que la política ambiental ha de ser transversal, és a dir, que ha d'impregnar tota l'acció de govern. L'ecologisme social porta temps proclamant primer, i confirmant després, que a l'actual model de desenvolupament es pot contraposar una alternativa innovadora, sensata i viable tecnològicament parlant, amb l'objectiu d'assolir una societat més sostenible. Es tracta de demostrar que, davant les propostes innovadores i sensates de l'ecologisme social i científic, no hi ha excusa per continuar tirant endavant les actuals polítiques ambientals que es duen a terme des de les administracions.

Qualsevol opció política moderna ha de plantejar un canvi en la gestió dels recursos naturals que permeti avançar en la construcció d'aquest nou model de societat, que reculli el treball i el bagatge de les entitats ecologistes i ambientalistes, del món acadèmic, i de les associacions i col·lectius que ja han portat a terme experiències que demostren la viabilitat d'aquest canvi.

A hores d'ara, ja s'haurien d'estar posant les bases per millorar les relacions entre societat i medi ambient i assolir, així, nivells més alts de sostenibilitat. Mesures que cal aplicar en tots els àmbits de la societat. El futur de la

Per una nova cultura ambiental

Xavier Vendrell Diputat d'ERC al Parlament de Catalunya

societat només pot ser més sostenible, o no serà, i la batalla de la sostenibilitat es guanyarà o perdrà, principalment, a les ciutats.

Per tot això, per tant, calen diverses aplicacions: una descentralització de la producció d'energia elèctrica i l'eliminació de les grans línies d'alta tensió, amb un abandonament definitiu de l'energia nuclear, que es podria substituir progressivament per fonts d'energia neta i renovables (solar i eòlica, principalment); la promoció decidida del transport públic per fomentar la reducció de l'emissió de gasos contaminants i la millora de la qualitat de vida de la ciutadania; l'establiment d'un programa de gestió de residus basat en la minimització i segregació en origen, i finalment, per tractar el rebuig no valoritzable, l'aplicació de les millors opcions tecnològiques disponibles que descartin la incineració; assegurar la protecció integral dels hàbitats necessaris per sustentar la biodiversitat i garantir una política integral de protecció en la resta del territori; completar i augmentar les actuals figures de protecció del territori, amb la facilitació de la participació ciutadana en la seva gestió, gairebé inexistent en l'actualitat; una nova cultura de l'aigua, basada en l'ús racional dels recursos hídrics implementant mesures d'estalvi i reutilització, amb una gestió de la demanda que eviti els transvasaments; vetllar pel manteniment de la qualitat ecològica dels cursos fluvials.

El convenciment que és possible implementar aquesta nova cultura ambiental ve del fet inqüestionable que és factible, com ho ha demostrat el temps, en alguns casos, o la seva posada a punt amb programes pilot, en altres. L'únic impediment per a la seva universalització és la voluntat política dels partits en els governs que molt sovint a l'hora de triar entre el país i la cartera s'han decantat per aquesta última. Una voluntat segrestada per grans empreses, que al·leguen una més que dubtosa rendibilitat econòmica, que, si fins ara no s'ha qüestionat, ha estat perquè s'ha practicat constantment l'externalització dels costos ambientals, i sobretot, per l'estesa i il·lusòria creença que els recursos són il·limitats.

Per portar a l'escenari polític el treball i bagatge de l'ecologisme social cal elaborar un discurs en positiu, que destaquï les bondats d'aquestes transformacions que es proposen. Però a més del discurs, hi ha altres eines fonamentals per garantir l'èxit d'aquesta nova cultura ambiental, especialment l'educació ambiental i l'aplicació de noves mesures fiscals. Una educació ambiental que ha de contemplar també l'educació per a adults i l'estudi i avaluació de mesures fiscals que fomentin la bona gestió dels recursos ambientals al mateix nivell que qualsevol valor econòmic i social.

La posada en marxa d'aquesta nova cultura ambiental no pot esperar més. Si els actuals gestors dels recursos no ho veuen així, cal una revolta social, tranquil·la però convençuda, que garanteixi la substitució dels mateixos per altres persones que siguin capaces de dur-los a terme sense perdre de vista l'axioma "pensar globalment i actuar localment". Una nova administració amb nous polítics al davant, i amb uns nous tècnics